

RAPORT O STANIE LECZNICTWA ODWYKOWEGO W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2018 ROKU

Opracował:

Mirosław Saj

W/z Kierownika Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Gorzycach

---

2019-12-10

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
I. ORGANIZACJA LECZNICTWA ODWYKOWEGO W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2018 ROKU	5
1. Formuła prawna funkcjonowania placówek leczenia uzależnień w województwie śląskim	5
2. Struktura organizacyjna placówek terapii uzależnień województwa śląskiego	6
II. WYPOSAŻENIE, WARUNKI TECHNICZNE I LOKALOWE PLACÓWEK LECZNICTWA ODWYKOWEGO	7
1. Wyposażenie techniczne placówek odwykowych	7
2. Ocena warunków lokalowych placówek odwykowych	7
3. Ocena wyposażenia pomieszczeń w meble i sprzęty służące terapii	8
III. DOSTĘPNOŚĆ DO LECZNICTWA ODWYKOWEGO W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2018 ROKU	9
1. Dostępność świadczeń zdrowotnych w zakresie uzależnienia od alkoholu	9
2. Dostępność do ambulatoryjnego leczenia uzależnienia od alkoholu	10
3. Dostępność do leczenia w dziennych oddziałach terapii uzależnienia od alkoholu	11
4. Dostępność do leczenia w całodobowych oddziałach terapii uzależnienia od alkoholu	11
5. Dostępność do leczenia w oddziałach leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych	12
IV. FINANSOWANIE LECZNICTWA ODWYKOWEGO W 2018 ROKU	13
1. Wysokość środków finansowych NFZ przeznaczonych w 2018 r. w województwie śląskim na leczenie odwykowe	13
2. Wykonanie kontraktów z NFZ przez placówki leczenia odwykowego w 2018 roku	14
3. Odpłatnie świadczenia z zakresu leczenia odwykowego	15
V. PACJENCI PLACÓWEK LECZENIA UZALEŻNIEŃ WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W 2018 ROKU	16
1. Liczba pacjentów uzależnionych leczonych w województwie śląskim	16
2. Liczba pacjentów współuzależnionych	17
3. Pozostałe grupy pacjentów leczonych w 2018 r. w placówkach terapii uzależnień.	18
4. Populacja uzależnionych od alkoholu w 2018r. ze względu na wiek	18

5.	Populacja pacjentów uzależnionych od alkoholu, zobowiązanych do leczenia przez sądy na terenie województwa śląskiego.	19
VI.	ODDZIAŁYWANIA LECZNICZE W PLACÓWKACH ODWYKOWYCH	21
1.	Farmakoterapia w leczeniu uzależnień	21
2.	Programy ograniczenia picia w placówkach terapii uzależnień	21
3.	Regularne rodzaje działalności leczniczej realizowane w placówkach odwykowych	23
A.	Działanie lecznicze realizowane na wstępnym etapie terapii	23
B.	Podstawowa działalność psychoterapeutyczna	24
C.	Pozostała działalność psychoterapeutyczna w placówkach terapii uzależnienia od alkoholu w województwie śląskim w 2018r	26
D.	Indywidualne programy terapeutyczne	27
4.	Kierowanie pacjentów do grup samopomocowych AA	28
5.	Kierowanie do klubów abstynenta, po ukończonej terapii odwykowej	29
VII.	PERSONEL ZAKŁADÓW LECZNICTWA ODWYKOWEGO W 2018 ROKU	30
1.	Pracownicy leczenia odwykowego województwa śląskiego	30
2.	Liczba zatrudnionych według wykształcenia	31
3.	Kwalifikacje zawodowe pracowników leczenia odwykowego województwa śląskiego w 2018 roku.	32
4.	Pozostali pracownicy placówek leczenia odwykowego	33
VIII.	PROBLEMY ZGŁASZANE W 2018 ROKU PRZEZ PLACÓWKI LECZENIA UZALEŻNIEŃ WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO	34
IX.	WYKAZ PLACÓWEK LECZNICTWA ODWYKOWEGO W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKI	37

WPROWADZENIE

Podobnie jak w latach poprzednich Raport za 2018r., jest opracowaniem uwzględniającym, następujące zagadnienia:

- lecznictwo uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- funkcjonowanie formalno - prawne i organizacyjne placówek leczenia uzależnień na terenie województwa,
- dostępność do leczenia uzależnień i jego skuteczności,
- rodzaje działalności placówek odwykowych i oferty terapeutyczne,
- finansowanie świadczeń zdrowotnych z zakresu leczenia uzależnień,
- zatrudnienie specjalistycznej kadry terapeutów i lekarzy,
- inne zagadnienia istotne dla funkcjonowania leczenia uzależnień w województwie.

Świadomie został zachowany układ Raportu taki jak w latach poprzednich. Ułatwi to dokonywanie ewentualnych zestawień i porównań na przestrzeni lat. Jak co roku, dane stanowiące podstawę opracowania, pochodzą z ankiet „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”, które z początkiem 2019r. rozesłano do wszystkich placówek leczenia uzależnień w województwie śląskim z prośbą o wypełnienie. Nie wszystkie jednak ankiety wróciły do WOTUiW w Gorzycach. Zwrotnie otrzymano jedynie 57 wypełnionych ankiet, co stanowi 65,52% wszystkich wysłanych ankiet. Dane uzyskane z tych ankiet były podstawą analiz. W 2018 roku na terenie województwa śląskiego funkcjonowało łącznie 87 placówek leczenia uzależnień.

Tabela 1. Liczba ankiet stanowiących dane źródłowe do dalszych opracowań. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

	PTUA, PTU	OLAZA	COTUA, COTU	DOTUA	OGÓŁEM
Rzeczywista liczba placówek leczenia uzależnienia od alkoholu województwie śląskim	55	6	8	18	87
Liczba placówek, które wypełniły i odesłały ankietę	33	4	6	14	57
% placówek, stanowiące podstawę do dalszych opracowań	60%	66,67%	75%	77,78%	65,52%

Ponadto w Raporcie, wykorzystano również dane i opracowania własne - Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Gorzycach oraz Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

I. ORGANIZACJA LECZNICTWA ODWYKOWEGO W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2018 ROKU

1. Formuła prawna funkcjonowania placówek leczenia uzależnień w województwie śląskim

Z danych 57 ankiet uzyskanych za 2018 rok, wynika, że na terenie województwa śląskiego 42,11% placówek, to przedsiębiorstwa typu - spółka kapitałowa, spółka cywilna lub spółka prowadzona przez osobę fizyczną, w tym 48,48% wszystkich poradni to placówki prowadzone przez osobę fizyczną, spółkę cywilną lub kapitałową, natomiast wśród oddziałów leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych, takich podmiotów było 50%, wśród oddziałów dziennych 35,71%, zaś wśród całodobowych ośrodków terapii uzależnień od alkoholu 16,67%.

Kolejną najliczniejszą grupę placówek stanowią samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej (33,33% wszystkich placówek), przy czym w tej formule funkcjonuje 50% z wszystkich COTUA i 25% OLAZA, a także 42,86% oddziałów dziennych i 27,27% placówek ambulatoryjnych.

Na mapie placówek odwykowych kolejną grupą są takie, dla których organem założycielskim jest fundacja lub stowarzyszenie. W 2018 roku takich podmiotów było 9, co stanowi 15,79% wszystkich. Wśród nich 21,43% to oddziały dzienne. Fundacja prowadzi również jeden z oddziałów leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych (25% wszystkich oddziałów), natomiast dla 15,15% placówek ambulatoryjnych organem założycielskim jest stowarzyszenie lub fundacja (patrz tabela 2).

Tabela 2. Status prawny placówek leczenia odwykowego w 2018 r. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

	Liczba placówek	Przedsiębiorcą (spółką kapitałową jednostki samorządu terytorialnego)	Przedsiębiorcą innym (np. spółką kapitałową, spółką cywilną, osobą fizyczną)	SP ZOZ - em	Jednostką budżetową	Fundacją, stowarzyszeniem
PTUA	33	1	16	9	2	5
	57,89%	3,03%	48,48%	27,27%	6,06%	15,15%
COTUA	6	1	1	3	1	-
	10,53%	16,67%	16,67%	50,00%	16,67%	-
DOTUA	14	-	5	6	-	3
	24,56%	-	35,71%	42,86%	-	21,43%
OLAZA	4	-	2	1	-	1
	7,02%	-	50,00%	25,00%	-	25,00%
RAZEM	57	2	24	19	3	9
	100,00%	3,51%	42,11%	33,33%	5,26%	15,79%

Ponadto w 2018 roku, jednostkę budżetową stanowiły dwie placówki ambulatoryjne i jeden całodobowy ośrodek terapii uzależnień od alkoholu, natomiast spółką kapitałową jednostek samorządu terytorialnego były dwa podmioty. Wśród nich znajduje się jedna placówka ambulatoryjna i jeden COTUA.

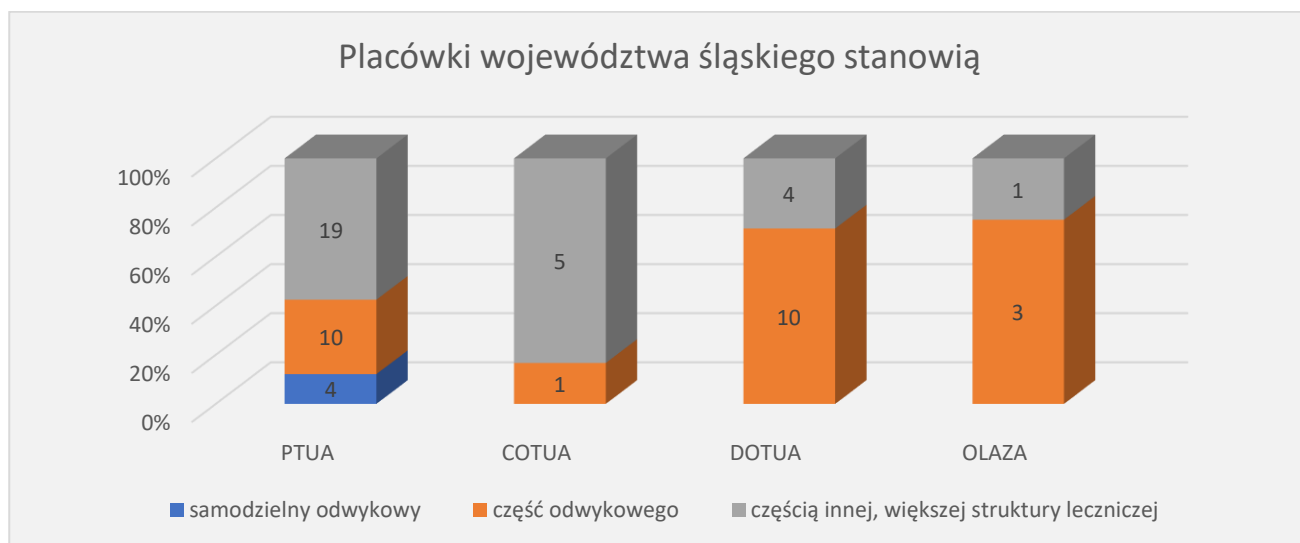
2. Struktura organizacyjna placówek terapii uzależnień województwa śląskiego

W 2018r. na terenie województwa śląskiego funkcjonowały 4 ambulatoryjne placówki jako samodzielne jednostki odwykowe. 10 placówek wchodziło w skład większej struktury odwykowej, natomiast 19 placówek ambulatoryjnych wchodziło w skład większej struktury leczniczej. Wśród COTUA, DOTUA oraz OLAZA, nie odnotowano w 2018r. struktury, która działała by jako podmiot samodzielny odwykowy.

Wśród całodobowych oddziałów terapii uzależnień 5 oddziałów (83,33% wszystkich) było częścią większej struktury leczniczej, a tylko jeden z oddziałów był częścią większej struktury odwykowej.

W przypadku oddziałów dziennych - 10 (71,43% wszystkich oddziałów dziennych) wchodziło w skład większej struktury odwykowej, natomiast 4 oddziały (28,57% wszystkich oddziałów) stanowiło część większej psychiatrycznej struktury leczniczej.

Jeżeli chodzi o OLAZA, to 75% tych oddziałów funkcjonuje jako część większego zakładu odwykowego, natomiast 25%, to oddziały wchodzące w skład większych struktur typu szpital psychiatryczny. Szczegółowy rozkład wyników przedstawia wykres 1.

Wykres 1. Struktura organizacyjna placówki leczenia uzależnień w 2018 r. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

II. WYPOSAŻENIE, WARUNKI TECHNICZNE I LOKALOWE PLACÓWEK LECZNICTWA ODWYKOWEGO

1. Wyposażenie techniczne placówek odwykowych

Dane ankietowe za 2018 r. wskazują, że większość placówek dysponuje kserokopiarką lub dostępem do niej, dostępem do internetu, kamery/dyktafonu, rzutnika oraz sprzętu audio - video. To, że niektóre jednostki nie wykazały posiadania na swoim wyposażeniu tego rodzaju sprzętu, nie oznacza, że nie mają do niego dostępu. Szczegółowe wyposażenie w sprzęt techniczny z podziałem na poszczególne typy placówek przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Wyposażenie techniczne placówek odwykowych w 2018 r. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

	liczba placówek	komputer	ksero	telewizor	dvd/video	rzutnik	internet	kamera / dyktafon	brak odp.
PTUA	33	32	32	29	27	17	30	12	1
	57,89%	96,97%	96,97%	87,88%	81,82%	51,52%	90,91%	36,36%	3,03%
COTUA	6	6	5	6	4	5	5	1	0
	10,53%	100,00%	83,33%	100,0%	66,67%	83,33%	83,33%	16,67%	0,00%
DOTUA	14	13	12	13	12	6	13	7	1
	24,56%	92,86%	85,71%	92,86%	85,71%	42,86%	92,86%	50,0%	7,14%
OLAZA	4	4	3	4	3	0	4	0	0
	7,02%	100,0%	75,0%	100,0%	75,0%	0,00%	100,0%	0,00%	0,00%
RAZEM	57	55	52	52	46	28	52	20	2
	100,00%	96,49%	91,23%	91,23%	80,70%	49,12%	91,23%	35,09 %	3,51%

2. Ocena warunków lokalowych placówek odwykowych.

W 2018r. 85,96% kierowników stwierdza, że warunki lokalowe ich placówek są wystarczające i bardzo dobre.

Najwięcej, bo dwóch kierowników poradni leczenia uzależnień (6,06% spośród placówek ambulatoryjnych) jest niezadowolonych z warunków lokalowych i ocenia je na poziomie niewystarczającym. Taka sama ocena jest wystawiona przez kierownika jednego z oddziałów całodobowych. Z tabeli 4 wynika również, że jeden z oddział leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych nie udzielił na to pytanie odpowiedzi, podobnie jak po dwa PTUA i DOTUA.

Tabela 4. Ocena kierowników placówek odwykowych ich warunków lokalowych.

	liczba placówek	bardzo dobre	wystarczające	niewystarczające	bardzo złe	brak odp.
PTUA	33	11	18	2	-	2
	57,89%	33,33%	54,55%	6,06%	-	6,06%
COTUA	6	1	4	1	-	-
	10,53%	16,67%	66,67%	16,67%	-	-
DOTUA	14	6	6	-	-	2
	24,56%	42,86%	42,86%	-	-	14,29%
OLAZA	4	1	2	-	-	1
	7,02%	25,00%	50,00%	-	-	25,00%
RAZEM	57	19	30	3	-	5
	100,00%	33,33%	52,63%	5,26%	-	8,77%

(Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

3. Ocena wyposażenia pomieszczeń w meble i sprzęty służące terapii

W ankiecie zapytano również kierowników o subiektywną ocenę wyposażenia ich placówek w niezbędne meble i sprzęt służący terapii. Podobnie jak w latach ubiegłych, oceny te były pozytywne.

- 85,97% kierowników oceniło wyposażenie na poziomie bardzo dobrym i wystarczającym.
- wyposażenie w jednym z całodobowych oddziałów terapii uzależnień, podobnie jak w jednej placówce ambulatoryjnej, zostało ocenione na poziomie niewystarczającym.
- sześć placówek nie dokonało oceny.

Szczegółowe dane dotyczące wyposażenia w meble i sprzęty służące realizacji zadań w poszczególnych typach placówek przedstawia tabela 5.

Tabela 5. Ocena wyposażenia pomieszczeń w meble i sprzęty służące realizacji terapii.

	liczba placówek	bardzo dobre	wystarczające	niewystarczające	bardzo złe	brak odp.
PTUA	33	8	21	1	-	3
	57,89%	24,24%	63,64%	3,03%	-	9,09%
COTUA	6	1	4	1	-	-
	10,53%	16,67%	66,67%	16,67%	-	-
DOTUA	14	5	7	-	-	2
	24,56%	35,71%	50,00%	-	-	14,29%
OLAZA	4	1	2	-	-	1
	7,02%	25,00%	50,00%	-	-	25,00%
RAZEM	57	15	34	2	-	6
	100,00%	26,32%	59,65%	3,51%	-	10,53%

(Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

III. DOSTĘPNOŚĆ DO LECZNICTWA ODWYKOWEGO W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2018 ROKU

1. Dostępność świadczeń zdrowotnych w zakresie uzależnienia od alkoholu

Zestawienie danych WOTUW za lata 2015–2018 pokazuje, iż liczba placówek leczenia odwykowego województwa śląskiego utrzymuje się od kilku lat na porównywalnym poziomie.

Tabela 6 Dane WOTUW w zakresie dostępności do placówek terapii uzależnienia

Liczba placówek leczenia uzależnienia od alkoholu województwie śląskim	PTUA, PTU	OLAZA	COTUA, COTU	DOTUA	Hotele	OGÓŁEM
2018r.	55	6	8	18	1	88
2017r.	55	5	8	18	1	87
2016r.	54	5	8	18	0	85
2015r.	53	5	8	19	0	85

Zgodnie z deklaracjami placówek, dostępność leczenia uzależnienia od alkoholu dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności przedstawiała się w 2018 r. następująco:

Tabela 7. Dane WOTUW w zakresie dostępności do terapii uzależnienia dla osób niepełnosprawnych w 2018 r.

Rodzaj niepełnosprawności	Odsetek placówek deklarujących przyjęcie
Osoby niewidome	50,88
Osoby niesłyszące	15,79
Osoby niedosłyszące	87,72
Osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich	82,46
Osoby upośledzone umysłowo w stopniu lekkim	89,47
Osoby upośledzone umysłowo w stopniu umiarkowanym	43,86
Osoby z organicznymi zaburzeniami psychicznymi w stopniu lekkim	89,47
Osoby z organicznymi zaburzeniami psychicznymi w stopniu umiarkowanym	40,35
Osoby uzależnione ze współwystępującymi innymi zaburzeniami psychicznymi	92,98
Osoby przewlekłe chore somatycznie, samodzielnie się poruszające	92,98
Osoby będące nosicielami chorób zakaźnych (HIV, HCV, inne)	89,47

Do innych dysfunkcji utrudniających leczenie odwykowe z powodu nie zgłaszania się, a także nie przyjmowania ich do leczenia przez niektóre placówki można zaliczyć osoby, które nie potrafią pisać, czytać a także osoby bezdomne. Ci, którzy przełamali opór przed leczeniem mogą korzystać z programów terapeutycznych w 84% - 94% placówek.

Tabela 8. Dane WOTUW w zakresie dostępności do terapii uzależnienia dla osób niepełnosprawnych w 2018

Rodzaj dysfunkcji	Odsetek placówek deklarujących przyjęcie
Osoby niepiszące	84,21
Osoby nieczytające	84,21
Osoby bezdomne	94,74

2. Dostępność do ambulatoryjnego leczenia uzależnienia od alkoholu

Jednym z czynników wskazujących na dostępność do leczenia uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia jest czas oczekiwania na przyjęcie do terapii. Podobnie jak w latach ubiegłych należy tu dokonać podziału na czas oczekiwania pacjentów tzw. dobrowolnych i pacjentów zobowiązanych do leczenia przez sądy.

Przyjęcie do programu ambulatoryjnego w przypadku pacjentów zobowiązanych wynosiło średnio w 2018 roku ok. 1.2 tygodnia. Jednak jest to zależne od placówki. W przypadku pacjentów dobrowolnych na włączenie do programu psychoterapii uzależnienia od alkoholu czas oczekiwania wynosił ok. 1.1 tygodnia. Szczegółowe dane zawiera tabela 9.

Tabela 9 Czas oczekiwania na leczenie ambulatoryjne uzależnionych z podziałem na pacjentów dobrowolnych oraz zobowiązanych do leczenia przez sądy w 2018r.

DOBROWOLNI			ZOBOWIĄZANI		
Liczba tygodni	Liczba placówek	% placówek	Liczba tygodni	Liczba placówek	% placówek
bd	14	42,42%	bd	14	42,42%
0	4	12,12%	0	4	12,12%
1	10	30,30%	1	10	30,30%
2	4	12,12%	2	3	9,09%
3	1	3,03%	3	1	3,03%
			4	1	3,03%
<i>Śr. 1,1</i>	33	100,00%	<i>Śr. 1,2</i>	33	100,00%

(Źródło: ankieta „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

3. Dostępność do leczenia w dziennych oddziałach terapii uzależnienia od alkoholu

Podobnie jak w przypadku placówek ambulatoryjnych wykazany przez placówki dzienne czas oczekiwania przedstawia się następująco:

Dane wskazują, że pacjenci dobrowolni przyjmowani są do programu średnio w ciągu 2,8 tygodnia, natomiast pacjenci zobowiązani czekają śr. 1 tydzień. Jednocześnie należy zaznaczyć, że czasy oczekiwania mogą być mylące ponieważ, w przypadku pacjentów zobowiązanych odpowiedzi nie udzieliło 78,57% placówek, natomiast w przypadku pacjentów dobrowolnych liczba ta wynosiła 71,43%.

Tabela 10. Czas oczekiwania na leczenie w dziennych oddziałach leczenia uzależnień z podziałem na pacjentów dobrowolnych oraz zobowiązanych do leczenia przez sądy w 2018r.

DOBROWOLNI			ZOBOWIĄZANI		
Liczba tygodni	Liczba placówek	% placówek	Liczba tygodni	Liczba placówek	% placówek
bd	10	71,43%	bd	11	78,57%
1	3	21,43%	1	3	21,43%
8	1	18,75%			
2	1	7,14%			
Śr. 2,8	14	100,00%	Śr. 1,0	14	100,00%

(Źródło: ankieta „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

4. Dostępność do leczenia w całodobowych oddziałach terapii uzależnienia od alkoholu

Zestawienia dotyczące czasu oczekiwania na przyjęcie do leczenia w ośrodku całodobowym w województwie śląskim przedstawia się następująco:

Pacjenci tzw. „dobrowolni” na przyjęcie do leczenia średnio oczekują ok. 2,5, natomiast w przypadku pacjentów zobowiązanych do leczenia przez sądy oczekiwanie na przyjęcie wynosi średnio 21,0 tygodnia. Niestety w jednym przypadku czas oczekiwania jest nieco dłuższy i wynosi ok. 35 tygodni.

Tabela 11. Czas oczekiwania na leczenie w COTUA z podziałem na pacjentów dobrowolnych oraz zobowiązanych do leczenia przez sądy w 2018r.

DOBROWOLNI			ZOBOWIĄZANI		
Liczba tygodni	Liczba placówek	% placówek	Liczba tygodni	Liczba placówek	% placówek
bd	2	33,33%	bd	3	50,00%
1	1	16,67%	4	1	16,67%
2	1	16,67%	24	1	16,67%
3	1	16,67%	35	1	16,67%
4	1	16,67%			
Śr. 2,5	6	100,00%	Śr. 21,0	6	100,00%

(Źródło: ankieta „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

5. Dostępność do leczenia w oddziałach leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych.

Czas oczekiwania na przyjęcie w oddział leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych jest trudny do ustalenia, gdyż w przypadku pacjentów dobrowolnych 75% oddziałów nie wykazało takich danych, natomiast w przypadku pacjentów zobowiązanych do leczenia brak danych odnotowano na tym samym poziomie tj. 75% oddziałów. Niezależnie od tego należy stwierdzić, że najlepszym rozwiązaniem byłoby aby do OLAZA pacjenci byli by przyjmowani na bieżąco.

Tabela 12. Czas oczekiwania na leczenie w OLAZA z podziałem na pacjentów dobrowolnych oraz zobowiązanych do leczenia przez sądy w 2018r.

DOBROWOLNI			ZOBOWIĄZANI		
Liczba tygodni	Liczba placówek	% placówek	Liczba tygodni	Liczba placówek	% placówek
bd	3	75,00%	bd	3	75,00%
1	1	25,00%	0	1	25,00%
1,0	4	100,00%	0,0	4	100,00%

(Źródło: ankieta „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

IV. FINANSOWANIE LECZNICTWA ODWYKOWEGO W 2018 ROKU

1. Wysokość środków finansowych NFZ przeznaczonych w 2018r. w województwie śląskim na leczenie odwykowe

Niestety na podstawie danych ankietowych trudno ustalić całościową kwotę jaka została przeznaczona na leczenie odwykowe w 2018 r. Dane te nie są miarodajne. Taki stan rzeczy wynika z faktu, iż na 87 funkcjonujących w województwie śląskim nie odpowiedziało na ankietę ok. 34% wszystkich placówek. Ponadto 11 placówek (ponad 19% ogółu placówek, które wypełniły ankietę) nie ujawniło kwoty przychodów z NFZ.

Dla lepszego oglądu w poniższej tabeli pokazujemy jedynie zależności dotyczące kwot przeznaczanych na leczenie uzależnień dla nieco większej niż połowy placówek.

Tabela nr 13. Wysokość środków finansowych NFZ w 2018r. przeznaczonych na leczenie odwykowe w województwie śląskim (Źródło: ankieta „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”).

2018	NFZ kwota i % z kraju	liczba Placówek	brak danych liczba i % placówek
	31 185 052,11	57	11
śląskie	8,67 %		19,30 %

Nieco inaczej wygląda sprawa pozyskiwania środków finansowych ze strony samorządów: Samorządu Województwa Śląskiego oraz samorządów lokalnych. Należy zauważyć, że podana w ankietach wysokość dofinansowania też może być inna niż w rzeczywistości. Kwoty mogą nie odpowiadać stanowi faktycznemu z tych samych powodów o których mowa wyżej. Ponadto wydaje się, że niektóre placówki leczenia uzależnień niezbyt chętnie ujawniają dodatkowe dochody ze strony samorządów.

I tak na 57 placówek leczenia uzależnień, które wypełniły ankietę - 5 zadeklarowało otrzymanie dotacji z Samorządu Województwa Śląskiego na łączną kwotę 916 662,13 zł. Dotację z gmin, na łączną kwotę 1 069 415,00 zł. otrzymało 10 placówek (17,54% wszystkich).

Łącznie dofinansowanie placówek leczenia uzależnień ze strony samorządów w 2018r. wyniosło 1 986 077,13 zł. Patrz tabela 14.

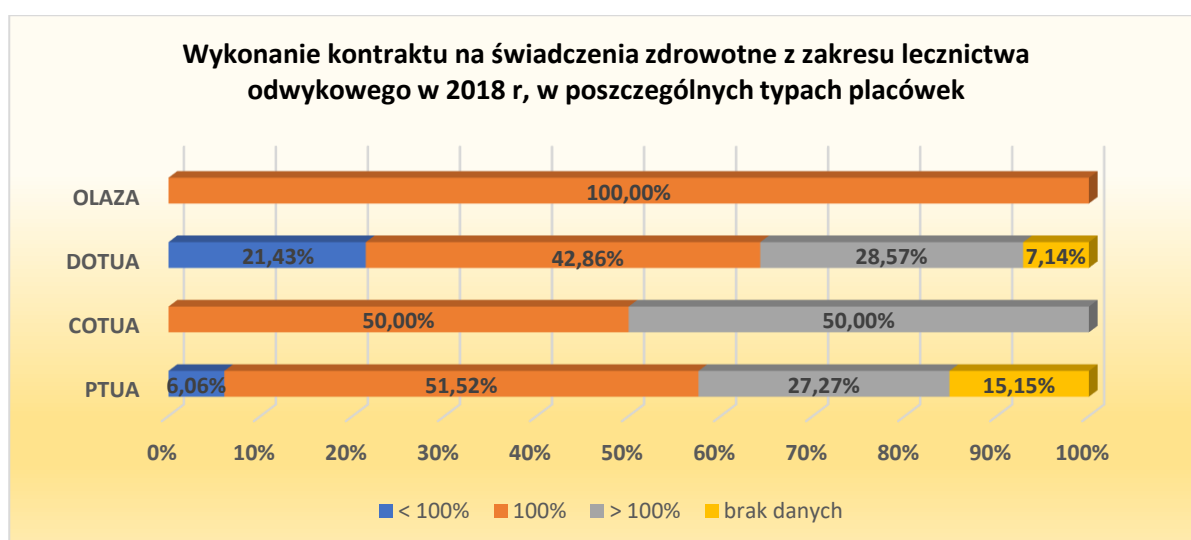
Tabela nr 14. Wysokość dofinansowania placówek leczenia uzależnień ze strony samorządów województwa śląskiego w 2018r. (Źródło: ankieta „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”).

Wsparcie finansowe		TAK	NIE	brak odp.	Kwota i % z kraju
		liczba i % z ankiet	liczba i % z ankiet	liczba i % z ankiet	
Samorządu Wojewódzkiego		5	32	20	916 662,13 zł
		8,77%	56,14%	35,09%	9,12%
Samorządów Gminnych		10	33	14	1 069 415,00 zł
		17,54%	57,89%	24,56%	9,80%
OGÓŁEM	57				1 986 077,13 zł
liczba ankiet					9,47%

2. Wykonanie kontraktów z NFZ przez placówki lecznictwa odwykowego w 2018 roku

Analiza wykonania kontraktu za 2018 r. wykazana na wykresie 5 wskazuje, że:

- ok. 50% COTUA, 42,86% DOTUA oraz 100% OLAZA w 2018 r. wykonało kontrakt w 100%. Natomiast w przypadku placówek ambulatoryjnych kontrakt w całości wykonało więcej niż połowa placówek (51,52%).
- W 2018 r. nadwykonania wykazało: 27,27% placówek ambulatoryjnych, 50% COTUA, 28,57% DOTUA.
- Wśród placówek odwykowych odnotowano i takie, które mimo przyznanych limitów w planach rzeczowo - finansowych ich nie wykonały. Może to wskazywać na mały potencjał rozwojowy tychże placówek, lub też ubogą ofertę terapeutyczną. Należą do nich: nieco ponad 6% placówek ambulatoryjnych i 21% oddziałów dziennych

Wykres 2. Wykonanie kontraktu w 2018 r. poszczególnych typach placówek leczenia uzależnień (Źródło: ankieta „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

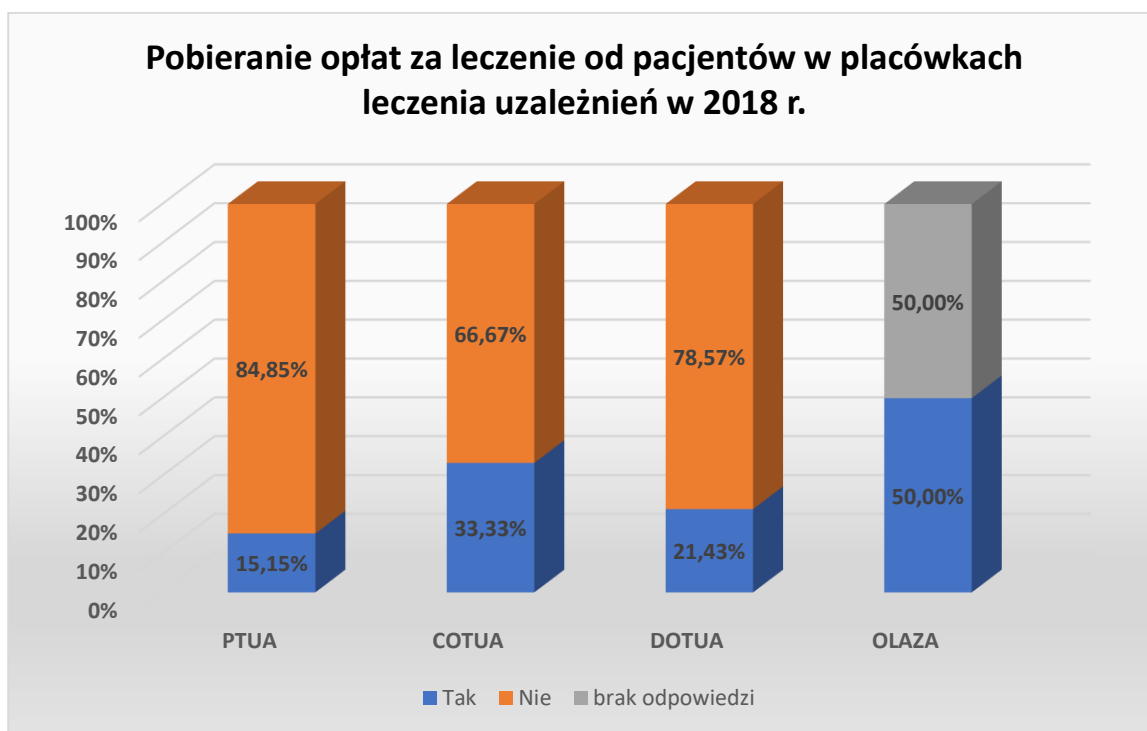
3. Odpłatnie świadczenia z zakresu leczenia odwykowego

Podobnie jak w minionych latach, również w 2018r. niektóre placówki pobierały opłaty za udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie leczenia uzależnień.

Taką możliwość wykorzystywały placówki w przypadkach gdy:

- pacjent nie chciał czekać na termin wizyty, pomijając kolejkę NFZ
- udzielane są świadczenia ponad standard NFZ
- pacjent nie posiada obywatelstwa polskiego, ani karty ubezpieczenia zdrowotnego (EKUZ),
- udzielane są świadczenia ponad kontrakt NFZ

Dane za 2018 r. wskazują, że opłaty w tych przypadkach były pobierane w 50% oddziałów leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych, 33,33% całodobowych oddziałów terapii uzależnienia od alkoholu, 21,43% dziennych oddziałów terapii uzależnienia od alkoholu oraz 15,15% poradni terapii uzależnienia i współuzależnienia.

Wykres 3. Pobieranie opłat za świadczenia z zakresu leczenia uzależnień przez placówki odwykowe województwa śląskiego (Źródło: ankieta „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”).

V. PACJENCI PLACÓWEK LECZENIA UZALEŻNIEŃ WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W 2018 ROKU

1. Liczba pacjentów uzależnionych leczonych w województwie śląskim

W placówkach odwykowych województwa śląskiego w 2018 r. leczono 20.612 pacjentów, z czego 4.106 osób to kobiety. Jeżeli chodzi o pacjentów zarejestrowanych po raz pierwszy, we wszystkich w placówkach leczenia uzależnień, to stanowią oni 37,09% wszystkich zarejestrowanych. Odsetek kobiet zarejestrowanych pierwszy raz w 2018 r. wynosił 41,82% wszystkich zarejestrowanych kobiet.

Z liczby wszystkich pacjentów, którzy byli zarejestrowani w 2018 r. w placówkach leczenia uzależnień, nieco ponad 45% mężczyzn i 47% kobiet zostało włączonych do podstawowego programu terapii. Program ten ukończyło nieco ponad 56% wszystkich pacjentów. Przy czym należy zauważyć, że wśród zakwalifikowanych i przyjętych do terapii kobiet, ukończyło ją 53,57%. Ponadto z zarejestrowanych pacjentów 8,48% zostało zakwalifikowanych do ponadpodstawowego programu terapeutycznego, z czego ukończyło go jedynie 4,38%, zaś w przypadku kobiet program ponadpodstawowy ukończyło 5,80% wszystkich zarejestrowanych kobiet. Oznacza to, że kobiety chętniej niż mężczyźni uczestniczą w terapii ponadpodstawowej.

Tabela 15. Liczba pacjentów uzależnionych oraz procentowy wskaźniki skuteczności terapii uzależnień w 2018 r. w województwie śląskim. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

2018r.	a) uzależnieni zarejestrowani tj. mający założoną historię choroby		b) uzależnieni, którzy zgłosili się pierwszorazowo		c) uzależnieni, którzy weszli do podstawowego programu leczenia		d) uzależnieni po ukończonym programie podstawowym		e) uzależnieni, którzy weszli do ponadpodstawowego programu leczenia		f) uzależnieni po ukończonym programie ponadpodstawowym			
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety		
PTUA	13848	3122	5520	1281	4984	1205	2636	633	1677	421	894	235		
			39,86%	41,03%	35,99%	38,60%	52,89%	52,53%	12,11%	13,48%	6,46%	7,53%		
			33,65%	34,94%	63,62%	66,51%	53,31%	55,82%						
COTUA	2111	340	378	86	1607	250	1090	147						
			17,91%	25,29%	76,13%	73,53%	87,83%	58,80%						
DOTUA	1374	369	808	246	1175	335	447	176	70	42	8	3		
			58,81%	66,67%	85,32%	90,79%	38,04%	52,54%	5,09%	11,38%	0,58%	0,81%		
			5,96%	12,54%	15,66%	23,86%	11,43%	7,14%						
OLAZA	3279	275	939	104	1565	172	1139	95						
			28,64%	37,82%	47,73%	62,55%	72,78%	55,23%						
RAZEM	20612	4106	7645	1717	9331	1962	5312	1051	1747	463	902	238		
			37,09%	41,82%	45,27%	47,78%	56,93%	53,57%	8,48%	11,28%	4,38%	5,80%		
			b : a		c : a		d : c		e ; a		f : a			
									18,72%		23,60%		51,63%	
									e : c		f : e			
								32,89%		44,05%				
								e : d						

Jak wynika z tabeli 15 wśród pacjentów zakwalifikowanych do podstawowego programu, terapię kończyło 56,93% wszystkich zakwalifikowanych. W poradniach terapii uzależnień program terapii podstawowej dla uzależnionych kończy 52,89% zakwalifikowanych, w tym 52,53% zakwalifikowanych kobiet.

W 2018 r. w oddziale dziennym podstawowy program terapeutyczny ukończyło 38,04% z pacjentów przyjętych do programu oraz 62,54% kobiet z zakwalifikowanych do programu.

2. Liczba pacjentów współuzależnionych

Program terapii dla współuzależnionych jest zazwyczaj realizowany w placówkach leczenia ambulatoryjnego. Tam członkowie rodzin osób uzależnionych mają możliwość korekty zaburzeń i zachowań w programach: edukacyjnych, podstawowym oraz ponadpodstawowym dla współuzależnionych. W przypadku osób współuzależnionych najliczniejszą grupę stanowią kobiety.

W 2018 r. na ogólną liczbę wszystkich zarejestrowanych współuzależnionych (3948 pacjentów), 3183 pacjentów to kobiety.

Analiza danych dotyczących realizacji programu podstawowego wskazuje, że z ogólnej liczby pacjentów 33,61% zostało włączonych do programu podstawowego dla współuzależnionych, natomiast ukończyło go jedynie 20,92%.

W przypadku kobiet ta zależność przebiegała następująco: z ogólnej liczby kobiet 30,01% weszło do programu podstawowego, który w konsekwencji ukończyła niespełna 18,72%. Szczegółowy rozkład danych dotyczący pacjentów współuzależnionych objętych opieką w ramach leczenia odwykowego, a wykazany w ankietach: „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”, przedstawia tabela 16.

Tabela nr 16. Liczba pacjentów współuzależnionych oraz procentowy wskaźniki skuteczności terapii w placówkach leczenia uzależnień województwa śląskiego w 2018 r.. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

	g) współuzależnieni zarejestrowani ogółem		h) liczba współuzależnionych, którzy zgłosili się pierwszorazowo		i) liczba współuzależnionych, którzy weszli do programu leczenia		j) współuzależnieni po ukończonym programie podstawowym:	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
2018	3948	3182	1685	1397	1327	1019	826	596
			42,68%	43,89%	33,61%	32,01%	20,92%	18,72%
			<i>h : g</i>		<i>i : g</i>		<i>j : g</i>	
							62,25%	58,49%
						<i>j : i</i>		

3. Pozostałe grupy pacjentów leczonych w 2018 r. w placówkach terapii uzależnień.

W 2018r. w placówkach leczenia uzależnień odnotowano również grupy pacjentów: pijącym szkodliwie; dzieci i młodzież wywodzącą się z rodzin alkoholowych; pacjentów do 18 roku życia z rozpoznaniem F10.1, F10.2 oraz osoby z tzw. syndromem DDA. Łącznie pacjentów (dane kategorii od a + g + k + l + n) było leczonych 27234, z czego 8608 pacjentów stanowiły kobiety. Najlichniesza grupę stanowili pacjenci z rozpoznaniem DDA. Łącznie było ich 1904.

Drugą, co do liczebności grupę, tworzyły osoby pijące alkohol w sposób szkodliwy (o symbolu wg ICD10 - F10.1). Zarejestrowano ich 698 osób, z czego 220 to kobiety. Poniżej 0,3% stanowili pacjenci pijący szkodliwie i uzależnieni do 18 r. ż oraz dzieci i młodzież z rodzin alkoholowych. Szczegółowe dane przedstawia tabela 17.

Tabela 17. Grupa pacjentów wymagającymi specjalistycznych interwencji w placówkach odwykowych województw śląskiego w 2018 r. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”

RAZEM s = (a + g + k + l + n)		k) osoby pijące alkohol szkodliwie(F10.1):		l) dzieci i młodzież z rodzin alkoholowych:		m) pacjenci do 18 roku życia (F10.1, F10.2):		n) osoby z syndromem DDA	
ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
27234	8608	698	220	72	30	12	3	1904	1069
		2,56%	2,56%	0,26%	0,35%	0,06%	0,07%	6,99%	12,42%
		k : s		l : s		m : a		n : s	

4. Populacja uzależnionych od alkoholu w 2018r. ze względu na wiek

Najwięcej zarejestrowanych i leczonych pacjentów mieści się w przedziale wiekowym pomiędzy 30 a 64 rokiem życia. W tym przedziale mieści się nieco ponad 85% wszystkich zarejestrowanych pacjentów. W tym przedziale mieści się również ponad 80% wszystkich przyjętych kobiet. Biorąc pod uwagę poszczególne typy placówek, należy stwierdzić, że we wszystkich typach placówek, w przedziale wiekowym 30 - 64 lata, odnotowano największą liczbę leczonych pacjentów, w tym kobiet.

Drugim przedział pod względem liczebności pacjentów leczonych w placówkach odwykowych województwa śląskiego, jest przedział wiekowy pomiędzy 20-29 lat. W tym przedziale mieści się nieco ponad 9% wszystkich leczonych. Wskaźnik dotyczący kobiet jest nieco wyższy ponad 12%.

Tabela 18. Liczba leczonych uzależnionych od alkoholu w województwie śląskim w 2018r. wg wieku. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

	a) do lat 18:		b) w wieku 20-29 lat:		c) w wieku 30-64 lata:		d) 65 lat i więcej:	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
PTUA	12	2	1290	400	11276	2493	698	202
	0,09%	0,06%	9,72%	12,92%	84,94%	80,50%	5,26%	6,52%
COTUA	0	0	163	31	1843	288	105	21
	0,00%	0,00%	7,72%	9,12%	87,30%	84,71%	4,97%	6,18%
DOTUA	0	0	168	48	1064	295	60	12
	0,00%	0,00%	13,00%	13,52%	82,35%	83,10%	4,64%	3,38%
OLAZA	0	0	268	40	2821	212	190	23
	0,00%	0,00%	8,17%	14,55%	86,03%	77,09%	5,79%	8,36%
RAZEM	12	2	1889	519	17004	3288	1053	258
	0,06%	0,05%	9,46%	12,76%	85,20%	80,55%	5,28%	6,34%

W grupie wiekowej powyżej 65 r. ż., w placówkach leczenia uzależnień leczyło się nieco ponad 5% pacjentów, natomiast najmniej pacjentów (0,06% ogółu) zarejestrowano w grupie niepełnoletnich pacjentów uzależnionych, do 18 r. ż.

5. Populacja pacjentów uzależnionych od alkoholu, zobowiązanych do leczenia przez sądy na terenie województwa śląskiego.

W 2018 r. do leczenia odwykowego na mocy postanowienia sądowego, skierowanych było 3.237 pacjentów, z czego 1.374 założono historię choroby. Różnica wynikająca pomiędzy skierowanymi a przyjętymi do leczenia wynika z tego, że nie wszyscy pacjenci, którym sądy ustaliły terminy przyjęcia, zgłosili się do placówek leczniczych, lub też po doprowadzeniu przez funkcjonariuszy policji - przed przyjęciem - oddalili się.

Wśród pacjentów przyjętych, zobowiązanych do leczenia, tylko 35,59% podjęło leczenie w podstawowym programie terapeutycznym, natomiast ukończyło go 50,69%. Gdyby porównać ilości pacjentów, którzy ukończyli podstawowy program terapeutyczny z ilością pacjentów skierowanych do leczenia przez sądy, to okazuje się, że jest to jedynie 18,04% skierowanych.

Jeżeli chodzi o kobiety zobowiązane przez sądy do leczenia to wskaźniki wykazują podobne wartości, z tendencją nieznacznie wyższego odsetka kobiet, w porównaniu do wszystkich zarejestrowanych kobiet.

Biorąc pod uwagę skuteczność wykonania postanowień sądu o leczeniu odwykowym, należy stwierdzić, że najlepsze pod tym względem wskaźniki osiąga się w COTUA, w tych

oddziałach 83,45% kończy je z powodzeniem. Następne w kolejności są OLAZA. Z 24,36% pacjentów przyjętych do programu odstawowego - 67,96% pacjentów go kończy.

W przypadku oddziałów dziennych, dane dotyczące pacjentów sądowych, wskazują na specyficzną zależność. Otóż, do oddziałów dziennych jest przyjmowanych więcej pacjentów zobowiązanych (o ok. 10,92% wszystkich i ok. 10,30% kobiet). Wydaje się, że ta forma terapii bardziej odpowiada pacjentom uzależnionym zobowiązanym do leczenia sądownie. Porównując liczbę pacjentów, którzy podjęli leczenie w programie podstawowym do liczby pacjentów kończących go, należy stwierdzić, że jest stosunkowo wysoka i wynosi odpowiednio 52,68% w stosunku do wszystkich pacjentów włączonych do programu i 58,82% z włączonych do programu kobiet.

Szczegółowe dane dotyczące leczenia pacjentów zobowiązanych przez sądy w poszczególnych typach placówek przedstawia tabela 19.

Tabela 19. Liczba osób zobowiązanych do leczenia w województwie śląskim w 2018, z podziałem na poszczególne typy placówek. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

2018r.	Zarejestrowanie ogółem		wszystkie skierowane do placówki przez sąd		pacjenci, którym założono historię choroby		Pacjenci, którzy podjęli leczenie		Pacjenci, którzy ukończyli program podstawowy	
	Ogółem		g		h		i		j	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
PTUA	13848	3122	1370	310	853	206	720	168	286	66
	67,18%	76,04%	9,89%	9,93%	62,26%	66,45%	52,55%	54,19%	39,72%	39,29%
COTUA	2111	340	974	94	146	17	139	17	116	15
	10,24%	8,28%	46,14%	27,65%	14,99%	18,09%	14,27%	18,09%	83,45%	88,24%
DOTUA	1374	369	150	38	112	34	112	34	59	20
	6,67%	8,99%	10,92%	10,30%	74,67%	89,47%	74,67%	89,47%	52,68%	58,82%
OLAZA	3279	275	743	63	263	27	181	23	123	19
	15,91%	6,70%	22,66%	22,91%	35,40%	42,86%	24,36%	36,51%	67,96%	82,61%
RAZEM	20612	4106	3237	505	1374	284	1152	242	584	120
			15,70%	12,30%	42,45%	56,24%	35,59%	47,92%	50,69%	49,59%
	100,00%	100,00%	g : ogółem		h : g		i : g		j : i	
									18,04%	23,76%
								j : g		

VI. ODDZIAŁYWANIA LECZNICZE W PLACÓWKACH ODWYKOWYCH

1. Farmakoterapia w lecznictwie uzależnień

Wprawdzie podstawową metodą leczenia uzależnienia od alkoholu jest psychoterapia, to nie należy zapominać o tym, że stosowanie oddziaływań farmakologicznych może skutecznie wspomagać tę formę leczenia. A więc współpraca terapeutów i lekarzy powinna stanowić standard w leczeniu uzależnienia. Obecnie coraz chętniej lekarze mają do dyspozycji o wiele lepsze farmaceutyki nowej generacji w postaci: akamprozatu, naltreksonu i nalmefenu i chętniej stosowali by je w terapii odwykowej. Dane uzyskane w ankietach potwierdzają, że nieliczne placówki ambulatoryjne zlecają swoim pacjentom wyżej wymienione farmaceutyki (patrz tabela nr 20).

Tabela 20. Stosowanie środków farmakologicznych wspomagających psychoterapię w lecznictwie odwykowym w 2018 r. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

	liczba placówek	Disulfiram (Anticol)	Disulfiram (Esperal)	Akamprozat	Naltrekson	Nalmefen
PTUA	33	10	5	3	4	-
	57,89%	30,30%	15,15%	9,09%	12,12%	-
COTUA	6	-	-	-	-	-
	10,53%	-	-	-	-	-
DOTUA	14	-	-	-	-	-
	24,56%	-	-	-	-	-
OLAZA	4	-	-	-	-	-
	7,02%	-	-	-	-	-
RAZEM	57	10	5	3	4	-
	100,00%	17,54%	8,77%	5,26%	7,02%	-

2. Programy ograniczenia picia w placówkach terapii uzależnień.

Coraz częściej do placówek odwykowych zgłaszają się osoby, które nadużywają alkoholu ale nie są uzależnione. U osób tych alkohol zaczyna przeszkadzać w życiu i funkcjonowaniu społecznym. Samodzielne próby zmniejszenia ilości wypijanego alkoholu nie przynoszą rezultatu, ale osoby te nie wyobrażają sobie funkcjonowania bez alkoholu. W związku z tym pojawiła się potrzeba opracowania strategii pomocy w tym zakresie. Praktyka terapeutyczna pokazała, że abstynencyjny model pomagania nie jest jedynym, lecz może zaistnieć inny model terapeutyczny, opracowany w postaci programu ograniczenia picia. Wprowadzenie tego modelu wymaga jednak zmiany dotychczasowego sposobu myślenia o uzależnieniu i jego leczeniu. Nie jest to takie proste, gdyż filozofia

pomagania wymaga zaakceptowanie innego paradygmatu pomagania. Stąd od paru lat w ankietach pojawiło się pytanie o gotowość placówek do pracy z pacjentem w programie ograniczenia picia (POP).

Wyniki dotyczące wskaźnika dopuszczania możliwości pracy terapeutycznej opartej na POP, zawarte są w tabeli 21 i przedstawiają się następująco:

- Najmniej oporów dla takiej pracy z pacjentami w oparciu o POP posiadają terapeuci zatrudnieni w poradniach. 75,76% placówek wyraża gotowość dla podjęcia terapii zmierzającej do ograniczenia picia.
- W nieco ponad połowa COTUA i DOTUA dopuszcza możliwość pracy w oparciu o POP.
- Brak odpowiedzi ze strony 10,53% placówek może wskazywać na brak zdecydowania lub umiejętności pracy terapeutycznej w tym względzie.

Tabela nr 21. Dopuszczanie w placówkach terapii uzależnienia od alkoholu możliwości pracy terapeutycznej w oparciu o program ograniczenia picia. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

	Liczba placówek	TAK	NIE	Brak odp.
PTUA	33	25	6	2
%	57,89%	75,76%	18,18%	6,06%
COTUA	6	3	2	1
%	10,53%	50,00%	33,33%	16,67%
DOTUA	14	8	5	1
%	24,56%	57,14%	35,71%	7,14%
OLAZA	4	1	1	2
%	7,02%	25,00%	25,00%	50,00%
RAZEM	57	37	14	6
%	100,00%	64,91%	24,56%	10,53%

Utrudnieniem jest to, że program ograniczenia picia w swym podstawowym założeniu zakłada pozostawienie pacjentowi możliwości wyboru celu terapii. W porównaniu z modelem abstynencyjnym praca przebiega na mniejszym oporze wobec celu, który w modelu abstynencyjnym dyrektywnie zostaje narzucony pacjentowi. Nie wszyscy terapeuci są przygotowani do realizacji tego typu zadań i nie mają opracowanych programów a także sprawności w jego realizacji. Dlatego terapeuci placówek w zależności od posiadanych umiejętności, częściej pracują z pacjentem w sposób indywidualny, aniżeli wg programu ograniczenia picia. Potwierdzają to wyniki ankiety. Według ankiety w kontakcie indywidualnym pracuje 64,91% placówek, natomiast 31,58% placówek ma opracowany POP. Trudno się dziwić, gdyż ten sposób myślenia w leczeniu odwykowym był do tej pory mało popularny i często negowany przez zwolenników programów abstynencyjnych.

Tabela nr 22. Liczba placówek realizujących w 2018r. POP w kontakcie indywidualnym lub grupowym (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

2018r,	Liczba placówek	a) w kontrakcie indywidualnym			b) w programie ograniczenia picia		
		TAK	NIE	brak odp.	TAK	NIE	brak odp.
PTUA	33	26	6	1	11	17	5
	57,89%	78,79%	18,18%	3,03%	33,33%	51,52%	15,15%
COTUA	6	2	4	-	1	5	-
	10,53%	33,33%	66,67%	-	16,67%	83,33%	-
DOTUA	14	8	6	-	5	8	1
	24,56%	57,14%	42,86%	-	35,71%	57,14%	7,14%
OLAZA	4	1	2	1	1	2	1
	7,02%	25,00%	50,00%	25,00%	25,00%	50,00%	25,00%
RAZEM	57	37	18	2	18	32	7
	100,00%	64,91%	31,58%	3,51%	31,58%	56,14%	12,28%

3. Regularne rodzaje działalności leczniczej realizowane w placówkach odwykowych

A. Działania lecznicze realizowane na wstępnym etapie terapii.

Do podstawowych działań realizowanych wobec pacjenta zgłaszającego się po pomoc do placówki leczenia uzależnień należy zdiagnozowanie pacjenta nozologicznie oraz ustalenie aktualnego stanu zdrowia pacjenta, w tym przypadku ustalenie nasilenia objawów alkoholowego zespołu abstynencyjnego. Do zadań na wstępnym etapie terapii istotne jest również wykonanie podstawowych badań laboratoryjnych, które pozwolą lekarzowi ocenę stanu zdrowia i rozpoznanie ewentualnych innych schorzeń, bądź zaburzeń. Jeżeli takie schorzenia zostaną zdiagnozowane, należy zająć się nimi w pierwszej kolejności kierując do odpowiednich specjalistów. W leczeniu uzależnień niewątpliwie każdy pacjent powinien być zdiagnozowany pod kątem uzależnienia, gdyż jest to podstawa do ustalenia kierunku postępowania.

Dane ankietowe za 2018 r. wskazują, że wszyscy pacjenci PTUA, OLAZA oraz DOTUA są zdiagnozowani pod kątem uzależnienia. Pod względem działalności medycznej oczywiste jest, że wszystkie oddziały leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych/detoksykacyjne w ramach swojej podstawowej działalności, kierują swoich pacjentów na badania laboratoryjne oraz w razie potrzeby na specjalistyczne konsultacje medyczne. Nie dziwi, że średnio 25% OLAZA dokonuje tzw. diagnozy problemowej, która pozwala na określenie deficytów oraz kierunków dalszego postępowania. Pozostałe oddziały koncentrują się bardziej na zadaniach zapobiegawczo leczniczych oraz motywujących pacjenta do podjęcia leczenia w programie.

Szczegółowy rozkład wyników dotyczących podstawowych zadań medycznych z podziałem na typy placówek przedstawia tabela 23.

Tabela nr 23. Podstawowa działalność medyczna wg typów placówek w 2018 r. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

	liczba placówek	diagnoza medyczna / nozologiczna	leczenie alkoholowych / lekowych zespołów abstynencyjnych	diagnoza problemowa	badania psychologiczne	kierowanie na badania laboratoryjne	kierowanie na medyczne konsultacje specjalistyczne
PTUA	33	33	15	30	23	19	24
	57,89%	100,00%	45,45%	90,91%	69,70%	57,58%	72,73%
COTUA	6	5	-	5	3	5	4
	10,53%	83,33%	-	83,33%	50,00%	83,33%	6,67%
DOTUA	14	14	2	14	9	9	9
	24,56%	100,00%	14,29%	100,00%	64,29%	64,29%	64,29%
OLAZA	4	4	4	1	1	4	3
	7,02%	100,00%	100,00%	25,00%	25,00%	100,00%	75,00%
RAZEM	57	56	21	50	36	37	40
	100,00%	98,25%	36,84%	87,72%	63,16%	64,91%	70,18%

B. Podstawowa działalność psychoterapeutyczna

W nurcie behawioralno-poznawczym, podstawowe zadania terapii są realizowane poprzez: wzmacnianie motywacji pacjenta do zmiany, pracę terapeutyczną nad uznaniem własnego uzależnienia - autodiagnoza, uczenie się nowych umiejętności utrzymywania abstynencji - szczególnie na wczesnym etapie terapii oraz planowanie dalszego zdrowienia. Z danych zawartych w ankietach za 2018r. (patrz tabela nr 24) wynika, że: do oddziaływań o charakterze motywacyjno-edukacyjnym przywiązuje wagę średnio ponad 82,46% placówek, natomiast zdecydowana większość placówek pracuje z pacjentami uzależnionymi nad: rozpoznaniem własnego uzależnienia (autodiagnoza), planowaniem własnego zdrowienia oraz uczą nowych umiejętności utrzymywania wczesnej abstynencji. Tradycyjnie nie wszystkie oddziały leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych zajmują się tego typu oddziaływaniami. Jeżeli 50% oddziałów pracuje nad rozpoznaniem własnego uzależnienia poprzez prowokowanie do autodiagnozy, to jedynie 25% placówek stwierdza, że prowadzi oddziaływanie w zakresie planowania własnego zdrowienia. Natomiast ani jeden z oddziałów leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych nie zadeklarował zajmowania się nauką umiejętności utrzymywania wczesnej abstynencji.

Tabela nr 24. Rodzaje działalności psychoterapeutycznej realizowanej regularnie w placówkach odwykowych w 2018 r. (Źródło: ankieta „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

	liczba placówek	spotkania grupowe o charakterze edukacyjno-motywacyjnym	praca nad rozpoznaniem własnego uzależnienia (autodiagnoza)	praca nad planowaniem zdrowienia	nauka umiejętności utrzymywania wczesnej abstynencji	brak danych
PTUA	33	29	33	31	32	-
	57,89%	87,88%	100,00%	93,94%	96,97%	-
COTUA	6	4	5	5	5	1
	10,53%	66,67%	83,33%	83,33%	83,33%	16,67%
DOTUA	14	11	13	14	12	-
	24,56%	78,57%	92,86%	100,00%	85,71%	-
OLAZA	4	3	2	1	-	1
	7,02%	75,00%	50,00%	25,00%	-	25,00%
RAZEM	57	47	53	51	49	2
	100,00%	82,46%	92,98%	89,47%	85,96%	3,51%

Na dalszym etapie terapii uzależnienia od alkoholu, standard przewiduje rozpoznanie zaburzeń emocjonalnych oraz utrwalanie zmian poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju treningach umiejętności. Nie dotyczy to oddziałów leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych, ze względu na to, że pobyt na tym oddziale jest ograniczony jedynie do ok. 10 dni. W tym oddziale przygotowuje się pacjentów do podjęcia leczenia właściwego w oddziałach terapeutycznych, poprzez zabiegi motywujące ich do podjęcia leczenia. Leczenie realizowane w tych oddziałach trwa zwykle od 6 do 8 tygodni. W tym czasie realizuje się program psychoterapii uzależnień. Z danych przedstawionych w tabeli nr 25 wynika, że w ramach programu:

- 85,96% placówek prowadzi terapię zaburzeń emocjonalnych,
- 82,46% placówek realizuje treningi zapobiegania nawrotom choroby,
- 84,21% placówek realizuje trening zachowań konstruktywnych,
- 64,91% placówek prowadzi zajęcia w ramach innych treningów (np. treningów wzmacniających zasoby pacjenta i poczucie skuteczności, asertywności, interpersonalne itp.)
- 12,28% placówek realizuje wyodrębniony program leczenia dzieci i młodzieży z problemem alkoholowym.

Tabela nr 25. Rodzaje działalności psychoterapeutycznej realizowanej regularnie w placówkach odwykowych w 2018 r. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

	liczba placówek	praca nad problemami emocjonalnymi	treningi zachowań konstruktywnych	inne programy i treningi dla uzależnionych	praca nad zapobieganiem nawrotom	wyodrębniony program leczenia dzieci, młodzieży z problemem alkoholowym	brak odp.
PTUA	33	31	30	21	30	6	-
	57,89%	93,94%	90,91%	63,64%	90,91%	18,18%	-
COTUA	6	5	5	5	5	-	1
	10,53%	83,33%	83,33%	83,33%	83,33%	-	16,67%
DOTUA	14	13	13	11	12	1	-
	24,56%	92,86%	92,86%	78,57%	85,71%	7,14%	-
OLAZA	4	-	-	-	-	-	4
	7,02%	-	-	-	-	-	100,00%
RAZEM	57	49	48	37	47	7	5
	100,00%	85,96%	84,21%	64,91%	82,46%	12,28%	8,77%

C. Pozostała działalność psychoterapeutyczna w placówkach terapii uzależnienia od alkoholu w województwie śląskim w 2018r.

Placówki leczenia uzależnienia oprócz leczenia uzależnień od alkoholu zajmują się również leczeniem uzależnień od innych środków psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi, a także członkami rodzin osób uzależnionych, które w związku z uzależnieniem jednego członka rodziny borykają się z różnymi zaburzeniami adaptacyjnymi. Ponad połowa placówek zajmuje się: prowadzeniem programów edukacyjnych dla rodzin pacjentów uzależnionych, realizacją programu podstawowego dla współuzależnionych, pomocą psychologiczną dla osób z tzw. syndromem DDA, psychoterapią indywidualną dla osób z syndromem DDA prowadzona przez psychoterapeutów oraz leczeniem osób z rozpoznaniem patologicznego hazardu.

Należy w tym miejscu podkreślić, że wskaźniki procentowe zawarte w tabeli nr 26, liczba placówek realizujący dany program i wszystkie wykazane świadczenia dotyczą placówek ambulatoryjnych.

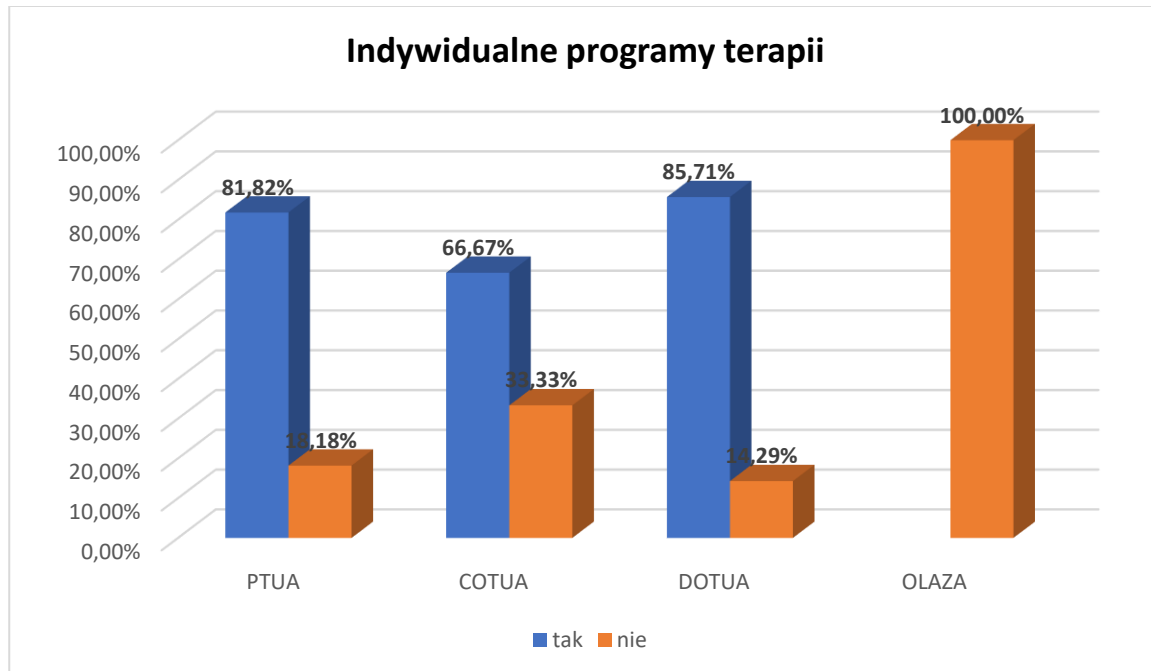
Tabela 26. Pozostała działalność ambulatoryjnych placówek leczenia uzależnień w 2018r. (źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

Lp.	RODZAJ DZIAŁALNOŚCI	Liczba placówek	%
1.	Terapia krótkoterminowa dla osób pijących szkodliwie (F 10.1)	20	35,09
2.	Spotkania edukacyjne dla rodzin (indywidualne i grupowe)	31	54,39
3.	Terapia par (zaplanowana praca terapeutyczna z parą)	11	19,30
4.	Terapia rodzinna (zaplanowana praca terapeutyczna z udziałem pacjenta i jego rodziny)	13	22,81
5.	Program podstawowy dla współuzależnionych	34	59,65
6.	Program ponadpodstawowy dla współuzależnionych	28	49,12
7.	Pomoc psychologiczna dla dzieci/młodzieży z rodzin alkoholowych	7	12,28
8.	Pomoc psychologiczna osobom z syndromem DDA (konsultacje, treningi umiejętności, interwencje kryzysowe, itp.)	28	49,12
9.	Psychoterapia indywidualna osób z syndromem DDA prowadzona przez psychoterapeutów	29	50,88
10.	Psychoterapia grupowa osób z syndromem DDA prowadzona przez psychoterapeutów	20	35,09
11.	Oferta leczenia dla osób doznających przemocy	13	22,81
12.	Oferta leczenia dla osób stosujących przemoc	6	10,53
13.	Oferta leczenia dla osób uzależnionych od nikotyny	6	10,53
14.	Oferta leczenia dla osób z rozpoznaniem patologicznego hazardu (F 63.0)	31	54,39
15.	oferta leczenia dla osób z tzw. "podwójną diagnozą"	26	45,61
16.	Oferta leczenia dla osób z innymi zaburzeniami nawyków i popędów (F 63.8)	27	47,37

D. Indywidualne programy terapeutyczne

Nie jest niczym odkrywczym stwierdzenie, iż każdy człowiek jest inny dlatego w procesie terapeutycznym należy zastosować indywidualne podejście w rozpoznaniu schorzenia oraz ustaleniu planu terapii. Nie należy traktować wszystkich w sposób jednakowy. Dlatego też dokonując diagnozy problemowej terapeuci starają się ustalić, które obszary funkcjonowania są zaburzone i jak mogą wpływać na proces terapii i rehabilitacji. A rozpoznane zasoby pacjenta, mogą przyczynić się do uzyskania sukcesu terapeutycznego. Dane uzyskane z placówek odwykowych wskazują, że indywidualne programy terapeutyczne są stosowane przez ok. 81,82% placówek ambulatoryjnych, ok. 85,71% dziennych oddziałów terapii uzależnienia od alkoholu oraz ok. 66,67% całodobowych oddziałów terapii uzależnienia od alkoholu. Jako, że w OLAZA podstawowym świadczeniem jest leczenie zespołów

abstynencyjnych oraz odtrucie pacjenta co realizuje się przez odpowiednio dobrana farmakoterapię indywidualne programy nie są tam stosowane. Dlatego na wykresie nr 4, przy tym typie oddziału znajdujemy wynik w 100% przeczący stosowania indywidualnych programów.

Wykres 4. Realizacja indywidualnych programów terapeutycznych przez placówki leczenia uzależnień w 2018r. (Źródło: ankieta „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

4. Kierowanie pacjentów do grup samopomocowych AA

W rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu istotną rolę odgrywa uczestniczenie w spotkaniach grupy AA. Jest to bardzo ważna forma funkcjonowania pacjentów oparta o samopomoc w okresie leczenia i rehabilitacji. Wydaje się, że ważność jej jest tym bardziej uzasadniona, gdyż w zdecydowany sposób wpływa na wydłużenie okresu abstynencji, stwarza również sprzyjające warunki do zmiany i dalszego trzeźwienia. Opinie placówek terapii uzależnień są jednak różne na ten temat, dlatego tak zróżnicowane są zalecenia w kwestii kierowania do grup AA. Dane ankietowe za 2018r. wskazują, że ok. 35,09% placówek obligatoryjnie wymaga uczestniczenia w grupach samopomocowych AA, natomiast ok. 56,14% placówek kieruje do grup AA, lecz tego nie wymaga, dając wolny wybór pacjentowi. Należy także zauważyć, że dużą dowolność w tej kwestii preferują placówki ambulatoryjne i oddziały dzienne. Prawie dwie trzecie tych placówek kieruje do grup AA, lecz nie wymagają tego w sposób obligatoryjny. Wynika to najprawdopodobniej z o wiele bogatszej oferty terapeutycznej w porównaniu z innymi placówkami.

Tabela nr 27 Kierowanie do grup samopomocowych AA po terapii odwykowej. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

	liczba placówek	tak, obligatoryjnie	tak, kieruje, ale nie wymaga	nie zleca	brak odp.
PTUA	33	10	20	2	1
	57,89%	30,30%	60,61%	6,06%	3,03%
COTUA	6	3	1	-	2
	10,53%	50,00%	16,67%	-	33,33%
DOTUA	14	5	9	-	-
	24,56%	35,71%	64,29%	-	-
OLAZA	4	2	2	-	-
	7,02%	50,00%	50,00%	-	-
RAZEM	57	20	32	2	3
	100,00%	35,09%	56,14%	3,51%	5,26%

5. Kierowanie do klubów abstynenta po ukończonej terapii odwykowej

Podobnie jak w przypadku kierowania do grup AA, wydaje się istotnym kierowanie pacjentów, po ukończonym podstawowym programie terapeutycznym do uczestniczenia w spotkaniach klubów abstynenta. To również jedna z form wypełniania luki wolnego czasu szczególnie w początkowym okresie abstynencji.

Z danych przedstawionych w tabeli nr 28 wynika, że obligatoryjnie takiego zachowania wymaga tylko 10,53% placówek, natomiast kieruje, lecz nie wymaga uczestniczenia - 75,44% placówek. Wydaje się, że podobnie jak w przypadku kierowania do grup samopomocowych brak danych z 12,28% placówek może wskazywać, że nie zalecają uczestniczenia w takiej formie spędzania wolnego czasu.

Tabela 28. Kierowanie do klubów abstynenta. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

	liczba placówek	tak, obligatoryjnie	tak, kieruje, ale nie wymaga	nie zleca	brak odp.
PTUA	33	3	27		3
	57,89%	9,09%	81,82%		9,09%
COTUA	6	2	2		2
	10,53%	33,33%	33,33%		33,33%
DOTUA	14	1	10	1	2
	24,56%	7,14%	71,43%	7,14%	14,29%
OLAZA	4		4		
	7,02%		100,00%		
RAZEM	57	6	43	1	7
	100,00%	10,53%	75,44%	1,75%	12,28%

VII. PERSONEL ZAKŁADÓW LECZNICTWA ODWYKOWEGO W 2018 ROKU

1. Pracownicy lecznictwa odwykowego województwa śląskiego

Liczba zatrudnionych w placówkach leczenia uzależnień jest trudna do ustalenia. Zwykle terapeuci zatrudnieni w danej placówce podejmują również pracę w innej. Dla przejrzystości analiz statystycznych wzięto pod uwagę liczbę pracowników - bez powtórzeń - to znaczy takich pracowników, którzy ze względu na dane kryterium są liczeni tylko raz, w jednej placówce.

I tak we wszystkich typach placówek leczenia uzależnień w 2018 r. było zatrudnionych 358 pracowników merytorycznych, z czego 183 (51,1%) pracowników zatrudnionych było na umowę o pracę, 18,7% na umowę - zlecenie, 17,3% pracowników funkcjonowało w placówkach na zasadzie samozatrudnienia. Pozostały odsetek to zatrudnienia szczątkowe typu bycie właścicielem, wolontariat a także inna forma zatrudnienia. Z niespełna 5,9% placówek brak danych o formie zatrudnienia.

Szczegółowe zatrudnienie z podziałem na poszczególne typy placówek, przedstawia tabela nr 29.

Tabela nr 29. Forma zatrudnienia pracowników merytorycznych w placówkach leczenia uzależnień w województwie śląskim w 2018 r. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

Typ placówki	Liczba pracowników	umowa o pracę	umowa cywilno-prawna (zlecenie)	wolontariat	właściciel	samoatrudnienie	inna	brak danych
PTUA	225	107	55	3	3	33	16	8
	62,8%	47,6%	24,4%	1,3%	1,3%	14,7%	7,1%	3,6%
COTUA	59	48	5	1	-	5	-	-
	16,5%	81,4%	8,5%	1,7%	-	8,5%	-	-
DOTUA	42	19	4	-	-	5	1	13
	11,7%	45,2%	9,5%	-	-	11,9%	2,4%	31,0%
OLAZA	32	9	3	-	-	19	1	-
	8,9%	28,1%	9,4%	-	-	59,4%	3,1%	-
RAZEM	358	183	67	4	3	62	18	21
	100,0%	51,1%	18,7%	1,1%	0,8%	17,3%	5,0%	5,9%

2. Liczba zatrudnionych według wykształcenia

Ze względu na wykształcenie pracowników merytorycznych, w placówkach odwykowych 2018 r. w województwie śląskim:

- 34,4% pracowników posiadało wykształcenie wyższe psychologiczne,
- prawie 1/4 z wszystkich zatrudnionych (24,3%) pracowników posiadało wykształcenie wyższe medyczne - to grupa lekarzy,
- 33,2% ogółu zatrudnionych legitymuje się wykształceniem innym wyższym. W tej grupie znajdują się terapeuci z wykształceniem humanistycznym posiadający kwalifikacje specjalne uprawniające do prowadzenia terapii z uzależnionymi i współuzależnionymi,
- 0,6% pracowników posiadało licencjat,
- 1,4% zatrudnionych to pracownicy merytoryczni z wykształceniem średnim medycznym, natomiast 3,9% pracowników, legitymuje się wykształceniem średnim pozostałym. Tę grupę pracowników tworzą instruktorzy terapii uzależnień.

W tabeli nr 30 zostały również przedstawione proporcje zatrudnienia w poszczególnych typach placówek.

Tabela nr 30. Zatrudnionych w poszczególnych typach placówek leczenia uzależnień wg wykształcenia w 2018 r. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

	liczba pracowników	wyższe psychologiczne	wyższe medyczne	wyższe pozostałe	licencjat	pomaturalne	średnie medyczne	średnie pozostałe	inne	brak danych
PTUA	225	84	47	78	1	4	2	7	-	2
	62,8%	37,3%	20,9%	34,7%	0,4%	1,8%	0,9%	3,1%	-	0,9%
COTUA	59	24	5	28	-	-	-	2	-	-
	16,5%	40,7%	8,5%	47,5%	-	-	-	3,4%	-	-
DOTUA	42	14	9	11	1	-	2	4	-	1
	11,7%	33,3%	21,4%	26,2%	2,4%	-	4,8%	9,5%	-	2,4%
OLAZA	32	1	26	2	-	1	1	1	-	-
	8,9%	3,1%	81,3%	6,3%	-	3,1%	3,1%	3,1%	-	-
RAZEM	358	123	87	119	2	5	5	14	-	3
	100,0%	34,4%	24,3%	33,2%	0,6%	1,4%	1,4%	3,9%	-	0,8%

3. Kwalifikacje zawodowe pracowników lecznictwa odwykowego województwa śląskiego w 2018 roku

Leczenie uzależnienia od alkoholu oraz współuzależnienia jest świadczeniem zdrowotnym, którym powinny zajmować się osoby posiadające odpowiednie specjalistyczne kwalifikacje.

Dane z ankiet wskazują, że na 358 pracowników zatrudnionych w placówkach leczenia uzależnień, nie uzyskano danych dotyczących kwalifikacji specjalnych od 69 pracowników, co stanowi 19% ogółu pracowników. W tym przypadku należy przyjąć, że ten odsetek pracowników merytorycznych pozostaje w procesie zdobywania kwalifikacji zawodowych i zgodnie z przepisami, może być dopuszczony do udzielania świadczeń zdrowotnych pod nadzorem specjalisty psychoterapii uzależnień. Wśród pracowników merytorycznych już posiadających kwalifikacje specjalistyczne 42% ogółu posiada certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień, 5% - instruktora terapii uzależnień, 7% - certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień od narkotyków, 17% - to lekarze specjaliści z zakresu psychiatrii, 4% - to lekarze innej, niż psychiatria specjalizacji medycznej, 4% - to specjaliści z zakresu psychologii klinicznej a 5% ogółu, to certyfikowani psychoterapeuci.

Rozkład zatrudnienia specjalistów w poszczególnych typach placówek odwykowych przedstawia tabela nr 31.

Tabela nr 31. Kwalifikacje specjalne pracowników lecznictwa odwykowego w 2018 r. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

	liczba pracowników	certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień	certyfikat instruktora terapii uzależnień	certyfikat specjalisty terapii uzależnień od narkotyków	certyfikat instruktora terapii uzależnień od narkotyków	certyfikat psychoterapeuty	certyfikat trenera treningu psychologicznego	specjalista z zakresu psychologii klinicznej	specjalista z zakresu psychiatrii	specjalizacja inna z zakresu medycyny	inne	brak danych
PTUA	225	100	11	17	3	13	1	13	40	4	7	40
	63%	44%	5%	8%	1%	6%	0%	6%	18%	2%	3%	18%
COTUA	59	36	1	6	-	-	-	1	1	-	-	14
	16%	61%	2%	10%	-	-	-	2%	2%	-	-	24%
DOTUA	42	11	4	2	1	4	1		6	-	2	13
	12%	26%	10%	5%	2%	10%	2%	2%	14%	-	5%	31%
OLAZA	32	4	3	-	-	-	-	-	13	12	-	2
	9%	13%	9%	-	-	-	-	-	41%	38%	-	6%
RAZEM	358	151	19	25	4	17	2	15	60	8	9	69
	100%	42%	5%	7%	1%	5%	1%	4%	17%	3%	3%	19%

4. Pozostali pracownicy placówek lecznictwa odwykowego

Dla prawidłowego funkcjonowania stacjonarnych i ambulatoryjnych placówek odwykowych, konieczne jest zatrudnianie pielęgniarek, rejestratorek medycznych, sekretarek, sanitariuszy, salowych, pracowników socjalnych oraz innych pracowników obsługi.

Kwalifikacje pozostałych pracowników lecznictwa odwykowego w 2018 r. przedstawia tabela 32

Tabela nr 32. Kwalifikacje pozostałych pracowników lecznictwa odwykowego w 2018 r. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

		liczba osób	liczba etatów (suma)	etat (średnia)	brak odp.	liczba placówek
PTUA	pielęgniarki	16	7,00	0,70	20	33
	rejestratorki, sekretarki	36	28,50	1,58	13	
	sanitariuszki, salowe	0	0,00	0,00	32	
	pracownicy socjalni	3	1,50	0,50	29	
	inni pracownicy	8	4,00	0,67	27	
COTUA	pielęgniarki	59	65,00	10,83	-	6
	rejestratorki, sekretarki	6	5,75	1,44	2	
	sanitariuszki, salowe	9	9,00	3,00	3	
	pracownicy socjalni	2	1,30	0,65	4	
	inni pracownicy	2	1,30	0,65	4	
DOTUA	pielęgniarki	7	4,15	0,83	8	14
	rejestratorki, sekretarki	20	15,70	1,74	4	
	sanitariuszki, salowe	1	1,00	1,00	13	
	pracownicy socjalni	1	0,30	0,30	13	
	inni pracownicy	5	2,05	1,02	12	
OLAZA	pielęgniarki	55	24,80	6,20	-	4
	rejestratorki, sekretarki	2	2,00	1,00	2	
	sanitariuszki, salowe	4	4,00	4,00	3	
	pracownicy socjalni	1	0,50	0,50	3	
	inni pracownicy	1	1,00	1,00	3	
RAZEM	pielęgniarki	137	100,95	4,04	28	57
	rejestratorki, sekretarki	64	51,95	1,57	21	
	sanitariuszki, salowe	14	14,00	2,33	51	
	pracownicy socjalni	7	3,60	0,51	49	
	inni pracownicy	16	8,35	0,76	46	

VIII. PROBLEMY ZGŁASZANE W 2018 ROKU PRZEZ PLACÓWKI LECZENIA UZALEŻNIEŃ WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Jak co roku w ankiecie zawarte jest pytanie otwarte dotyczące problemów w funkcjonowaniu placówek. W bieżącej ankiecie również odnotowano kilka uwag w tej kwestii. Wyniki przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 33. Sygnalizowane w 2018r. problemy placówek ambulatoryjnych. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

Miejscowość	Nazwa placówki	Wskazywane problemy
Bielsko-Biała	SP ZOZ Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia	Niskie płace pracowników, brak podwyżek i premii, brak środków na modernizację, remonty, brak środków na szkolenia, delegacje, konferencje
Chorzów	NZOZ "ANIMA" S.C.	Brak pomocy z urzędu miasta
Częstochowa	Jurajskie Centrum Leczenia Uzależnień i Usług Społecznych	Niedostateczna wycena realizowanych świadczeń, niski kontrakt z NFZ, brak wykwalifikowanego personelu
Gliwice	Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień, "FAMILIA"	Brak finansowania – NFZ, ograniczenie lokalowe - rozbudowa
Kłobuck	ZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia od Alkoholu	Niedobory lokalowe oraz wyposażenia
Pszczyna	Śląska Fundacja Błękitny Krzyż	Brak kontraktu z NFZ, brak finansowania z urzędu gminy
Pszów	NZOZ "VITAMED"	Zbyt niski kontrakt z NFZ
Skoczów	Centrum Psychiatrii w Katowicach	Brak środków na doksztalcanie, niskie dochody personelu
Tarnowskie Góry	Usługi Medyczne "Śródmieście" Sp. z o.o.	Utrudniony dostęp do czasopism, literatury fachowej - finanse
Tychy	NZOZ "Mens Sana"	Brak podwyżki cen za punkt, brak psychiatrów - odległe terminy konsultacji
Zabrze	SP ZOZ Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień	Zwiększenie liczby gabinetów terapeutycznych i sal
Żory	NZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień AL- MED	Brak kontraktu NFZ

Tabela 34. Sygnalizowane w 2018r. problemy całodobowych oddziałów terapii uzależnienia od alkoholu. (Źródło: „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

COTUA		
Miejscowość	Nazwa placówki	Wskazywane problemy
Parzymiechy	NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień sp. z o.o. w Parzymiechach	Niska wycena realizowanych świadczeń, niski kontrakt NFZ, brak wykwalifikowanego personelu
Skoczów	Filia Centrum Psychiatrii w Katowicach	Niewystarczająca liczba sal do terapii indywidualnej, niskie zarobki personelu
Toszek	Szpital Psychiatryczny	Zaniżony kontrakt, nieadekwatny do ilości wykonywanych świadczeń i zapotrzebowania, kierowanie przez sądy osób zobowiązanych do leczenia, którzy z uwagi na obniżone funkcjonowanie poznawczego (otępienie) nie są w stanie wziąć udziału w terapii uzależnień, niedofinansowanie

Tabela nr 35. Sygnalizowane w 2018r. problemy dziennych oddziałów terapii uzależnienia od alkoholu (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

DOTUA		
Miejscowość	Nazwa placówki	Wskazywane problemy
Częstochowa	Jurajskie Centrum Leczenia Uzależnień i Usług Społecznych	Niska wycena świadczeń NFZ, brak wykwalifikowanego personelu, niski kontrakt NFZ
Katowice	Centrum Psychiatrii w Katowicach	Problemy finansowe, niskie uposażenie terapeutów
Ruda Śląska	Ośrodek Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej SP ZOZ	Placówka w 2019 zawiesza działalność w związku z brakiem kontraktu
Rybnik,	Niepubliczny Specjalistyczny ZOZ GASTROMED	Problemy z wypracowaniem kontraktu z NFZ
Rybnik	SP ZOZ Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych	Brak środków na zakup potrzebnego sprzętu, brak rezerw personelu
Tychy	NZOZ "Mens Sana"	Za mało dostępnych psychiatrów brak podwyżki ceny za punkt

Tabela 36. Sygnalizowane w 2018r. problemy oddziałów leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych. (Źródło: ankiety „Leczenie uzależnienia od alkoholu 2018”)

OLAZA		
Miejscowość	Nazwa placówki	Wskazywane problemy
Bielsko-Biała	Śląska Fundacja Błękitny Krzyż	Niska wycena punktów, trudne warunki lokalowe oddziału, braki kadrowe personelu medycznego
Częstochowa	NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień Sp. z o.o. W Parzymiechach	Niska cena realizowanych świadczeń, niski kontrakt NFZ, brak lekarzy do obsady dyżurnej
Parzymiechy	NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień sp. z o.o. w Parzymiechach	Niska wycena realizowanych świadczeń, niski kontrakt z NFZ, brak lekarzy do obsady dyżurów

IX. WYKAZ PLACÓWEK LECZNICTWA ODWYKOWEGO W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

Tabela nr 37. Wykaz ambulatoryjnych placówek terapii uzależnienia od alkoholu w woj. śląskim - stan na 31. 12. 2018r. (źródło: dane własne WOTUW w Gorzycach)

ŚWIADCZENIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU PTUA (1744, 1740)

Lp.	Miasto	Ulica	Kod	Nazwa placówki
1.	CZĘSTOCHOWA	1 Maja 25	42-200	Zamiejscowy Ośrodek Terapii Uzależnień Poradnia Terapii uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia - OTU Parzymiechy
2.	CZĘSTOCHOWA	Barlickiego 2	42-200	Centrum Terapii Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu
3.	CHORZÓW	Gałęczki 30	41-500	NZOZ „ANIMA” Jerzy Furman, Urszula Suchowska, Alicja Kwiecień Poradnia dla Osób Uzależnionych od Alkoholu
4.	CZECHOWICE- DZIEDZICE	Nad Białką 1b	43-502	Śląska Fundacja Błękitny Krzyż Miejski Ośrodek Terapii Uzależnień
5.	BĘDZIN	Małachowskiego 12	42-500	Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia
6.	BĘDZIN	Sączewskiego 27	42-500	Zakład Opieki Zdrowotnej "Pro Salute " Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia
7.	BIELSKO-BIAŁA	Mostowa 1	43-300	Śląska Fundacja Błękitny Krzyż MOTU Poradnia Leczenia Uzależnień
8.	BIELSKO-BIAŁA	Mostowa 1	43-300	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia
9.	BYTOM	Arki Bożka 15A	41-902	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ARKA-MED sp. z o.o. Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia
10.	CIESZYN	Mennicza 20	43-400	Niepubliczny Zakład Opieki Psychiatryczno- Psychologicznej VARIUSMED S.C.
11.	CZELADŹ	Szpitalna 40	41-250	PZOZ Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia
12.	DĄBROWA GÓRNICZA	Piłsudskiego 92	41-300	Ośrodek Edukacji, Profilaktyki i Psychoterapii "DROGA"
13.	DĄBROWA GÓRNICZA	Adamieckiego 13	41-300	NS ZOZ Przychodnia "MERKURY" Sp. z O.O. Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia
14.	GLIWICE	Dębowa 5	44-100	Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień "Familia" Sp. z o. o. Poradnia Leczenia Uzależnień
15.	GLIWICE	Łużycka 5	44-100	NZOZ Przychodnia Akademicka w Gliwicach Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu

16.	GORZYCE	Zamkowa 8	44-350	Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Gorzycach.
17.	JASTRZĘBIE ZDRÓJ	Dębowa 20	44-335	NSZOZ "Centrum Terapii Nerwic Depresji i Uzależnień Neuro-Med"
18.	JASTRZĘBIE ZDRÓJ	Wrocławska 12a	44-335	NW ZOZ "Salus" Sp. z O.O. Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia
19.	JAWORZNO	Grunwaldzka 235	43-600	ZLO Sp.z o. o. -Miejskie Centrum Medyczne LEOPOLD Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia
20.	KATOWICE	Korcza 2	40-340	Centrum Psychiatrii w Katowicach
21.	KATOWICE	Rolna 7	40-555	NZOZ Ośrodek Promocji Zdrowia, Trzeźwości i Rozwoju Osobistego
22.	KATOWICE	Podgórna 4	40-955	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Altermed sp. z o.o. Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia
23.	KŁOBUCK	11-go Listopada 4A	42-100	ZOZ w Kłobucku ZLA Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia od Alkoholu
24.	ŁĘDZINY	Asnyka 2	43-140	Miejski Zespół Opieki Zdrowotnej Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia
25.	MIKOŁÓW	Okrzei 31	43-190	Zespół Opieki Zdrowotnej w Mikołowie, ul. Waryńskiego 2
26.	MYSŁOWICE	Rynek 8	41-400	NZOZ Ośrodek Pomocy Psychologicznej Profilaktyki i Leczenia Uzależnień "Mens Sana" M. Bałys, I. Leśkiewicz, W. Piela
27.	MYSZKÓW	Partyzantów 21	42-300	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Myszkowie Wolności 29
28.	MYSZKÓW	Skłodowskiej 7	42-300	NZOZ Medicor Kowalski, Pilarski, Janas Spółka Jawna
29.	PIEKARY ŚLĄSKIE	Wyzwolenia 2a	41-940	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "LAMBDA" Sp.z o.o
30.	PNIÓWEK *	Krucza 12	43-251	NS ZOZ "Calm-Med" Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia
31.	PSZÓW	Andersa 22	44-370	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "VITAMED" Sp. z o.o. Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia
32.	PSZCZYNA*	Ignacego Paderewskiego 3	43-200	Fundacja Błękitny Krzyż- Polska Ośrodek Psychoprofilaktyki - Poradnia Leczenia Uzależnień
33.	PSZCZYNA*	Zdrojowa 65	43-200	Filia NZOZ „Centrum Leczenia Uzależnień" Wola, Poprzeczna 1
34.	RACIBÓRZ	Klasztorna 10	47-400	"Centrum Zdrowia" Sp. z o.o. NZOZ Przychodnia Śródmieście", Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia od Alkoholu
35.	RUDA ŚLĄSKA	Ballestremów 16	41-710	Ośrodek Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
36.	RYBNIK	Chełmońskiego 1	44-200	Ośrodek Pomocy Psychologicznej i Psychoedukacji oraz Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia

37.	RYBNIK	Lompy 10	44-200	NZOZ - Ośrodek Leczenia Uzależnień, Opieki Psychiatrycznej i Pomocy Rodzinie "INTEGRUM"
38.	RYBNIK CHWAŁOWICE	Śląską 1	44-200	NZOZ "GASTROMED"
39.	RYDUŁTOWY	Tetmajera 150	44-280	Praktyka Lekarza Rodzinnego, Specjalistyczna i Medycyny Pracy
40.	SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE	Al. Młodych 16	41-106	Samodzielny Publiczny Zakład Terapii Uzależnień i Współuzależnienia
41.	SOSNOWIEC	Szpitalnej 1	41-200	Szpital Miejski w Sosnowcu Sp. z o.o. Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień w Sosnowcu
42.	SOSNOWIEC*	Szpitalnej 1	41-200	Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień w Sosnowcu Poradnia dla młodzieży
43.	ŚWIĘTOCHŁOWICE	Szpitalna 2	41-605	Zespół Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia
44.	SKOCZÓW	Katowicka 21	43-430	Centrum Psychiatrii w Katowicach Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia Filia w Skoczowie
45.	TARNOWSKIE GÓRY	Karłuszowiec 11	42-600	Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej SPZOZ
46.	TARNOWSKIE GÓRY	Piłsudskiego 16	42-600	Usługi Medyczne "ŚRÓDMIEŚCIE" Sp z O.O Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu
47.	TYCHY	Bukowa 20	43-100	Filia NZOZ Ośrodek Pomocy Psychologicznej Profilaktyki i Leczenia Uzależnień "Mens Sana" M. Bałys, I. Leśkiewicz, W. Piela
48.	WODZISŁAW ŚL.	Radlińska 16	44-300	NZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień AL-MED
49.	WODZISŁAW ŚL. *	P. Pośpiecha 1A	44-286	„Feniks”, Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia
50.	WOLA	Poprzeczna 1	43-225	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Centrum Leczenia Uzależnień"
51.	ZABRZE	Park Hutniczy 6	41-800	SPZOZ Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień
52.	ZAWIERCIE	Piłsudskiego 80	42-400	ZLA Przychodnia Rejonowo Specjalistyczna, Poradnia Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia
53.	ŻORY	Oś. Sikorskiego 52 D	44-240	NZOZ "Poradnia Zdrowia Psychicznego i Uzależnień"
54.	ŻORY *	Al. Wojska Polskiego 3c	44-240	NZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień AL-MED. w Wodzisławiu Śl.
55.	ŻYWIEC	Legionów 1	34-300	Śląska Fundacja Błkitny Krzyż Ośrodek Leczenia Uzależnień OLU Żywiec

* Placówka nie posiada kontraktu z NFZ. Funkcjonuje w ramach środków samorządowych lub fundacji/stowarzyszenia

Tabela 38. Wykaz dziennych oddziałów terapii uzależnienia od alkoholu w woj. śląskim oraz ilość miejsc statutowych - stan na 31. 12. 2018r. (źródło: dane własne WOTUW w Gorzycach)

ODDZIAŁY DZIENNE TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU - 2712					
Lp.	Miejscowość	Ulica	Kod pocztowy	Nazwa placówki	Liczba łóżek
1.	CZĘSTOCHOWA	Barlickiego 2	42-200	NZOZ Centrum Terapii	15
2.	CZĘSTOCHOWA	1 Maja 25	42-200	NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień w Parzymiechach	30
3.	BIELSKO BIAŁA	Mostowa 1	43-300	Filia NZOZ "OLU-Podbeskidzie" Miejski Ośrodek Terapii Uzależnień	12
4.	CZECHOWICE-DZIEDZICE	Nad Białką 1b	43-502	Filia NZOZ "OLU-Podbeskidzie" Miejski Ośrodek Terapii Uzależnień	12
5.	DĄBROWA GÓRNICZA	Piłsudskiego 92	41-300	Ośrodek Edukacji, Profilaktyki i Psychoterapii "DROGA"	12
6.	KATOWICE	Korczaka 2	40-340	Centrum Psychiatrii w Katowicach	18
7.	MYSŁOWICE	Rynek 8	41-400	NZOZ Ośrodek Pomocy Psychologicznej Profilaktyki i Leczenia Uzależnień "Mens Sana"	16
8.	RUDA ŚLĄSKA	Balestremów 16	41-710	Ośrodek Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej	12
9.	RYBNIK	Gliwicka 33	44-200	Państwowy Szpital Dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku	20
10.	RYBNIK BOGUSZOWICE	Lompy 10	44-200	NZOZ - Ośrodek Leczenia Uzależnień, Opieki Psychiatrycznej i Pomocy Rodzinie "INTEGRUM"	25
11.	RYBNIK CHWAŁOWICE	Śląska 1	44-200	NZOZ "GASTROMED"	12
12.	SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE	Al. Młodych 16	41-106	Samodzielny Publiczny Zakład Terapii Uzależnień i Współuzależnienia	15
13.	SOSNOWIEC	3 Maja 33	41-200	Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień w Sosnowcu 15	15
14.	TARNOWSKIE GÓRY	Karłuszowiec 11	42-600	Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej	12
15.	TYCHY	Bukowa 20	43-100	Filia NZOZ Ośrodek Pomocy Psychologicznej Profilaktyki i Leczenia Uzależnień "Mens Sana" M. Bałys, I. Leśkiewicz, W. Piela	16
16.	WODZISŁAW ŚLĄSKI	Radlińska 16	44-300	NZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień AL-MED	40
17.	ZABRZE	Park Hutniczy 6	41-800	SPZOZ Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień	15
18.	ŻYWIEC	Legionów 1	34-300	NZOZ Ośrodek Leczenia Uzależnień "OLU-Podbeskidzie"	16
Łączna liczba miejsc statutowych					313

Tabela nr 39. Wykaz oddziałów leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych w woj. Śląskim oraz ilość miejsc statutowych - stan na 31. 12. 2018r. (źródło: dane własne WOTUW w Gorzycach)

ODDZIAŁY LECZENIA ALKOHOLOWYCH ZESPOŁÓW ABSTYNYJNYCH (DETOKSYKACYJNE (4742))					
Lp.	Miejscowość	Ulica	Kod pocztowy	Nazwa placówki	Liczba łóżek
1.	GORZYCE	Zamkowa 8	44-350	Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Gorzycach	35
2.	BIELSKO BIAŁA	K. Miarki 11	43-300	NZOZ Ośrodek Leczenia Uzależnień "OLU-Podbeskidzie" w Żywcu	9
3.	PARZYMIECHY	Częstochowska 1	42-164	NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień w Parzymiechach	25
4.	CZĘSTOCHOWA	1 Maja 25	42-200	NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień w Parzymiechach - Ośrodek zamiejscowy.	16
5.	TOSZEK	Gliwicka 5	44-180	Szpital Psychiatryczny w Toszku	25
6.	SOSNOWIEC <i>Brak umowy z NFZ w 2018r.</i>	Moniuszki 19	41-200	Medics Sp. z o.o.	20
Łączna liczba miejsc statutowych					130

Tabela 40. Wykaz całodobowych oddziałów terapii uzależnienia od alkoholu w woj. śląskim oraz ilość miejsc statutowych - stan na 31. 12. 2018r. (źródło: dane własne WOTUW w Gorzycach)

CAŁODOBOWE ODDZIAŁY TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU/ UZALEŻNIEŃ (4744 - 4740)					
Lp.	Miejscowość	Ulica	Kod pocztowy	Nazwa placówki	Liczba łóżek
1.	GORZYCE	Zamkowa 8	44-350	Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Gorzycach	112
2.	KATOWICE	Korczaka 27	40-340	Centrum Psychiatrii w Katowicach	20
3.	SKOCZÓW	Katowicka 21	43-430	Filia Centrum Psychiatrii w Katowicach	38
4.	LUBLINIEC	Grunwaldzka 48	42-700	Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. dr Emila Cyrana w Lublińcu	60
5.	PARZYMIECHY	Częstochowska 1	42-164	NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień w Parzymiechach	90
6.	RYBNIK	Gliwicka 33	44-200	Państwowy Szpital Dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Rybniku	30
7.	ŚWIĘTOCHŁOWICE	Szpitalna 2	41-605	ZOZ w Świętochłowicach	12
8.	TOSZEK	Gliwicka 5	44-180	Szpital Psychiatryczny w Toszku	26
Łączna liczba miejsc statutowych					388